

คำแนะนำ การเรียนรู้ด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม

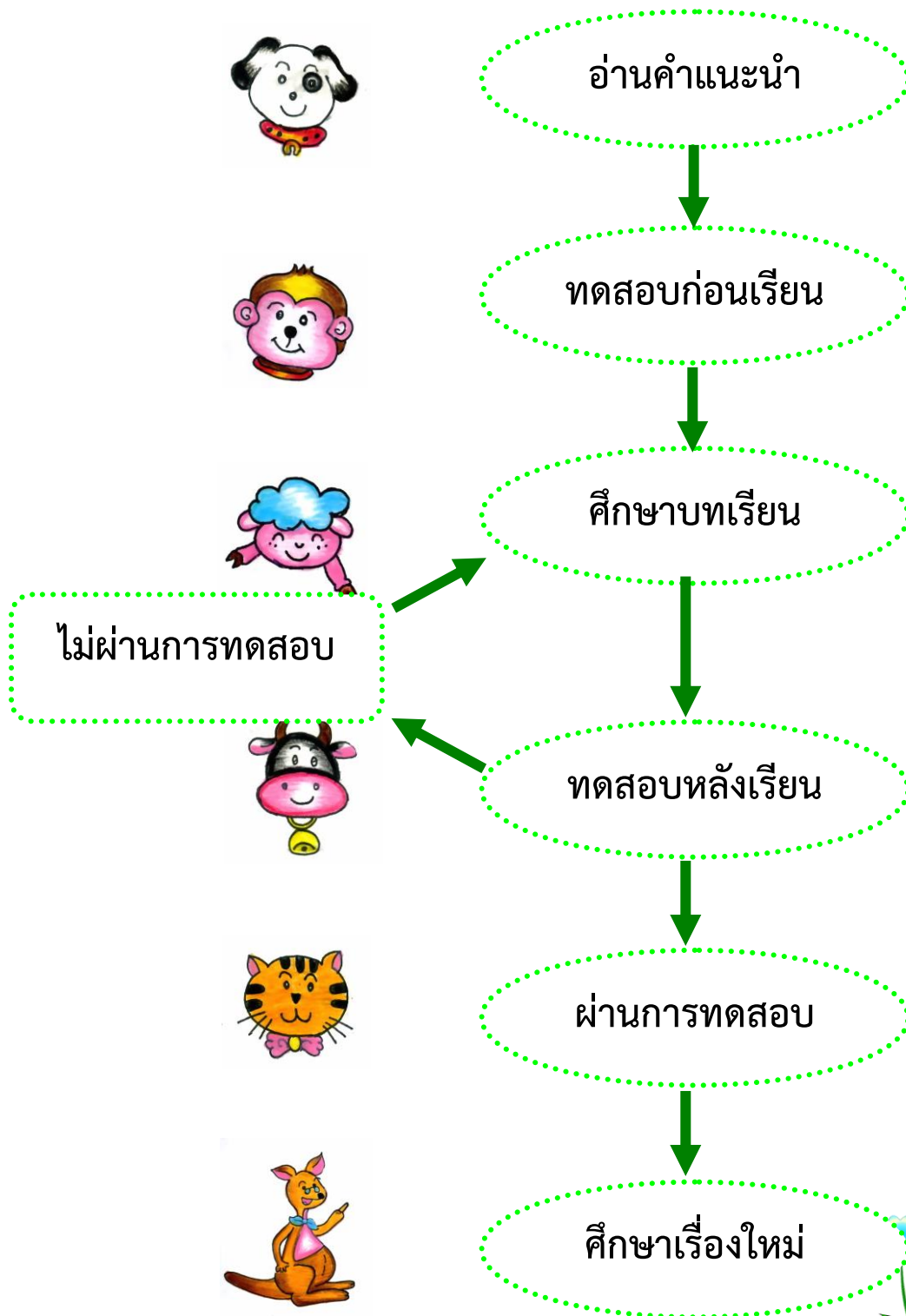


๑. บทเรียนแบบโปรแกรมเล่มนี้ ให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่อง “การเขียนกลอนอย่างง่าย” โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล
๒. ให้นักเรียนศึกษาไปที่ละขั้นตามลำดับ
๓. ก่อนจะทำการศึกษา ให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและตรวจคำตอบจากเฉลย
๔. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มเรียน
๕. อ่านข้อความแต่ละกรอบให้เข้าใจ เมื่อพบคำถามควรตอบคำถาม และปฏิบัติกิจกรรม
๖. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบ หรือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ตรวจคำตอบในกรอบถัดไป นักเรียนต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง อย่าดูคำตอบก่อนตอบ จะทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่เกิดการเรียนรู้ในบทเรียนนี้
๗. ถ้าตอบคำถามในแต่ละกรอบถูกต้องให้ศึกษาในกรอบต่อไป ถ้าตอบผิดให้ย้อนกลับไปศึกษาในกรอบเดิมจนกว่าจะเข้าใจและตอบคำถามให้ถูกต้อง หรือถ้ามีข้อสงสัยควรขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
๘. เมื่อศึกษาจบบทเรียนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน และตรวจคำตอบจากเฉลยเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน
๙. ถ้านักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำจะประสบผลสำเร็จ สามารถเรียนรู้บทเรียนนี้ได้อย่างรวดเร็ว

ขอให้โชคดี



แผนภูมิลำดับขั้นการเรียนรู้





จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง การเขียนกลอนอย่างง่าย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
๒. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำสัมผัสทั้งสัมผัสนอกและสัมผัสใน
๓. มีทักษะในการเลือกใช้คำ การเรียบเรียงคำ และการจัดเสียงวรรณยุกต์
๔. แสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบกลอนสุภาพ
ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์
๕. บอกข้อบกพร่อง ข้อดีเด่น ในด้านการใช้คำ การใช้เสียงสัมผัส
จากกลอนสุภาพที่กำหนดให้ได้





แบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดที่ ๑
เรื่อง เรียนรู้ จินตลักษณ์

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก นักเรียนจงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยทำเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษรหน้าข้อในกระดาษคำตอบ

๑. “ลำนํากลอนอ่อนหวานปานฉะนี้
มีหรือที่ใครใครไม่ไหลหลง
เชิญเรียงร้อยถ้อยภาษาอย่างววยง
แล้วประจรรายบรรเลงเป็นเพลงกลอน”

จากกลอนข้างบนนี้ คำกล่าวในข้อใดกล่าว **ไม่** ถูกต้อง

- ก. กลอนจำนวน ๔ วรรค
 - ข. กลอนจำนวน ๑ บท
 - ค. กลอนจำนวน ๒ บาท
 - ง. กลอนจำนวน ๔ คำกลอน
๒. ข้อใด **ไม่ได้** บังคับเอาไว้ในบทกลอน
- ก. จำนวนคำ
 - ข. จำนวนวรรค
 - ค. สัมผัสนอก
 - ง. สัมผัสใน





อ่านบทกลอนต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

“แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คาดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็มักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา”

จากเรื่อง พระอภัยมณี

๓. กลอนข้างบนนี้มีกี่บาท

- ก. ๑ บาท
- ข. ๒ บาท
- ค. ๓ บาท
- ง. ๔ บาท

๔. กลอนข้างบนนี้มีกี่คำกลอน

- ก. ๒ คำกลอน
- ข. ๔ คำกลอน
- ค. ๖ คำกลอน
- ง. ๘ คำกลอน

๕. กลอนสุภาพจำนวน ๑ บาท จะมีจำนวนคำทั้งหมดกี่คำ

- ก. ๓๐ คำ
- ข. ๓๑ คำ
- ค. ๓๒ คำ
- ง. ๓๓ คำ





(๑)

๖. “หากวิญญูณท่านภูธราบคงปลาบปลื้ม

(๒)

ไทยไม่ลืมหักษรภาษาศิลป์

(๓)

เล่นละครร้องกลอนเป็นอาจิณ

(๔)

เป็นทรัพย์สินทางปัญญาน่าภูมิใจ

บทกลอนนี้วรรคใดเป็นวรรครับ และวรรครอง

ก. (๓), (๔)

ข. (๒), (๓)

ค. (๑), (๒)

ง. (๑), (๔)

๗. คำกล่าวในข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด

ก. กลอน ๑ บท มี ๔ บาท

ข. กลอน ๑ บท มี ๔ คำกลอน

ค. กลอน ๑ บท มี ๒ คำกลอน

ง. กลอน ๑ บท มี ๒ วรรค

๘. กลอนวรรคใดมีจำนวนคำต่างไปจากวรรคอื่น

ก. น้ำคำน้ำใจน้ำมือ

ข. เป็นสื่อปานสิ่งสร้างสรรค์

ค. สร้างรักเสริมศรัทธาค่านันต์

ง. คงมั่นรักเราคงเข้าใจ





๙. กลอนวรรคใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับฉันทลักษณ์ของกลอนแปด

- ก. อัญเชิญเทพวิมานทองล่องลอยฟ้า
- ข. คล้องบุปผาหอมหวานจากสวนขวัญ
- ค. โปรยปรายสายพรอ่อนหวานครัน
- ง. สบสุขสันต์สวัสดิ์ปีใหม่เอย

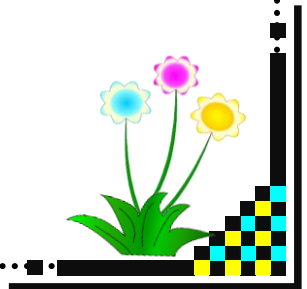
๑๐. ข้อใดขาดสัมผัสบังคับ

- | | |
|--------------------------------|------------------------------|
| ก. หวานคารมคมคำฉ่ำชื่นจิต | มวลงมีมิตรมอบมาพาใจฝัน |
| ข. หวานความรักความหลังฝังใจกัน | ยิ่งนานวันยิ่งปลื้มลิ้มไม่ลง |
| ค. คงจะมีสักวันที่ฉันสุข | อิมด้วยลาภอาบด้วยยศพาสดใส |
| ง. ขอคุณพระคุ้มครองพันพองภัย | คิดสิ่งใดสมหวังทุกครั้งครา |





เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดที่ ๑ เรื่อง เรียนรู้ ฉันทลักษณ์





พฤติกรรมที่คาดหวัง



เมื่อนักเรียน ได้เรียนจบในชุดที่ ๑ แล้ว
จะสามารถ ดังนี้

๑. บอกลักษณะบังคับของกลอนสุภาพได้
๒. ระบุนำนวน วรรค บาท บท จาก
บทกลอนที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

“ ยังเยาว์อยู่หนูจำจงอย่าดื้อ
เรียนหนังสือเข้าเถิดจักเกิดผล
ชาติยังต้องการหนูอยู่ทุกคน
ควรรักสนใจชาติคือชาติเอย”





กรอบที่ ๑

นักเรียน ทราบหรือไม่ว่า

คนไทยเราเป็นชาติที่ชอบบทกวีนิพนธ์ และมีลักษณะเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนมาตั้งแต่สมัยโบราณ และมีความเป็นชาตินักกลอนนี้เอง ทำให้เกิดวรรณคดีไทยขึ้นมาอย่างมากมาย ส่วนใหญ่จะเป็นวรรณคดีประเภท ร้อยกรอง ซึ่งนับเป็นเอกลักษณ์ที่นำความภูมิใจควรที่เราจะช่วยกันรักษาให้สืบทอดต่อไป

การที่เราจะช่วยรักษาเอกลักษณ์ของชาติเอาไว้ ก็คือ การที่เราต้องเรียนรู้วิธีการเขียนบทกลอน ฝึกหัดการเขียนบทกลอน และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และในที่สุดเราก็จะเป็นผู้หนึ่งที่สืบทอดเอกลักษณ์ของชาติไทยไว้ให้ลูกหลานสืบไป



การที่เรารู้จักวิธีเขียนกลอน และฝึกฝนเขียนกลอนถือเป็นการสืบทอด
.....ของชาติ

คำถาม



ไม่แน่ใจ ไปดูเฉลยหน้าต่อไปเลยค่ะ ➡



เอกลักษณ์ของชาติ เก่งมากครับ ที่ตอบถูก เรามาศึกษาต่อกันดีกว่า



กรอบที่ ๒

ร้อยกรองหรือคำประพันธ์ของไทย แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๕ ประเภท คือ

๑. กาพย์
๒. กลอน
๓. โคลง
๔. ฉันท์
๕. ร่าย



ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะคำประพันธ์ประเภทกลอนซึ่งแบ่งออกได้หลายชนิด เช่น กลอนแปด เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “กลอนสุภาพ” นอกจากนี้ยังมีกลอนรูปแบบอื่นๆ อีก เช่น กลอนดอกร้อย กลอนสักวา กลอนเพลงยาว กลอนเสภา กลอนนิราศ กลอนบทละคร กลอนหก และกลอนกลบทแบบต่างๆ อีกมากมาย

คำถาม

กลอนสุภาพเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า

.....



ถูกหรือผิด ลองดูคำตอบในหน้าต่อไปได้เลย ➡



คำตอบคือ “กลอนแปด”

เกือบจะเก่งที่สุดแล้ว ขอปรบมือให้ เชิญศึกษาต่อเลยครับ ➤



กรอบที่ ๓



นักเรียนอยากเป็นคนเก่งใช่ไหม
ไม่ยากเลยนะครูเชื่อว่า นักเรียนทำได้
ลองติดตามแบบฝึกต่อไปให้จบนะครับ
แล้วนักเรียนจะรู้ว่า เมื่อทำได้แล้ว
เกิดผลดีอย่างไรหรือเปล่า.....

๑. สบายใจ
๒. เฟลิตเฟลิน
๓. ได้ถ้อยคำสำนวนที่แปลก
๔. มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นให้ผู้อื่นทราบ
๕. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๖. เพิ่มพูนความสามารถพิเศษให้แก่ตนเอง



นี่ก็อีกตัวอย่างหนึ่งที่ยืนยันถึงประโยชน์ ๖ ข้อข้างต้น ที่ได้จากการแต่งคำประพันธ์

“ร้อยกรองของสนุก
หัวคิดเล่นเร็วไว
เพียงนึกตรึกในจิต
คือใครจักได้ยิน
เรานี้มีวิชา
คิดเกิดเปิดหทัย

ช่วยคลายทุกข์ยามเหงาใจ
คำมีใช้ตามใจจินต์
ไม่ลืขิตอักษรศิลป์
ความคิดนั้นอันอำไพ
มีปัญญามีหัวใจ
เขียนให้เห็นเป็นร้อยกรอง”

“ฐ. นาคทรรพ”



คำถาม

ข้อใดกล่าวถูกต้องให้กา ✓

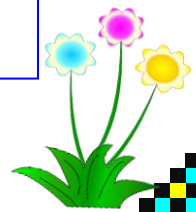
ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องให้กา ✕

เกี่ยวกับประโยชน์ของการแต่งคำประพันธ์



-๑. เกิดความเพลิดเพลินใจ
-๒. ผ่อนคลายความตึงเครียด
-๓. ก่อให้เกิดรายได้
-๔. ได้รับความรู้ ความคิดแตกฉาน
-๕. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
-๖. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
-๗. เป็นคนอารมณ์ดี
-๘. เป็นคนอารมณ์เก็บกด
-๙. รู้จักคำหลากหลายขึ้น
-๑๐. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

ถูก หรือ ผิด ลองดูคำตอบในหน้าถัดไปได้เลยครับ ➡



คำตอบคือ ✓ ๑. ✓ ๒. ✓ ๓. ✓ ๔. ✓ ๕.
✓ ๖. ✗ ๗. ✗ ๘. ✓ ๙. ✓ ๑๐.

เก่งที่สุดที่ตอบถูกทุกข้อ เชิญศึกษาต่อเลยครับ ➤



ก่อนที่นักเรียน จะได้เรียนรู้ถึงวิธีการแต่งกลอน ขอให้ให้นักเรียน
อ่านข้อความข้างล่างนี้เป็นร้อยแก้วโดยแบ่งเป็นวรรค ตามเครื่องหมาย (,)
แล้วอ่านเป็นทำนองเสนาะ จากนั้นฝึกร้องเป็นเพลงตามที่ฟังจากคุณครูนะคะ

“นกเอย,นกน้อยน้อย
พวกเรา,นี้เฝ้าคอยหา
นกเอย,นกน้อยน้อย
ปีกหาง,กางสวยสม
นกเอย,นกน้อยน้อย
บอกแม่,ว่าดวงใจ

เจ้าเคลื่อนคล้อย,บินลอยมา
มาเถิดมา,ขอให้เข้าชม
เจ้าเคลื่อนคล้อย,บินลอยลม
ลอยตามลม,ระเร่ใจ
เจ้าเคลื่อนคล้อย,บินลอยไป
แสนอยู่ไกล,คะนึ่งถึง”
“บทเพลงสำหรับเด็ก”



นักเรียน ลองทำความเข้าใจกับความหมายของ
เพลงนี้จะเห็นว่า ผู้แต่งใช้คำง่ายๆ คำซ้ำๆ กันก็
ได้ มาบรรยายสิ่งที่ตนพบเห็นแล้ว บอกเล่าถึง
ความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ โดยอาศัย
รูปแบบของคำประพันธ์เป็นสื่อ ผู้อ่านและผู้ฟัง
เกิดความรู้สึกคล้อยตาม และประทับใจในความ
ทรงจำไปนานแสนนาน



กรอบที่ ๕

ต่อไป ครูจะพานักเรียนมาเรียนรู้
กับกลอนสุภาพ พร้อมหรือยัง
เชิญติดตาม ได้เลย



กลอนสุภาพบางครั้งเรียกชื่อตามจำนวนคำในแต่ละวรรค เช่น
เราเรียก กลอนหก เพราะในแต่ละวรรคมี ๖ คำ
เราเรียก กลอนเจ็ด เพราะในแต่ละวรรคมี ๗ คำ
เราเรียก กลอนแปด เพราะในแต่ละวรรคมี ๘ คำ

ตัวอย่างกลอนหก

“อันว่าน้ำใสใจจริง	ยอดยิ่งคุณค่าหาไหน
พูดทำทุกสิ่งจริงใจ	ย่อมคบกันได้ยั่งยืน
ปากใจไม่ตรงคงเส้น	รู้เช่นเห็นเชิงเหลิงสิ้น
ฝากพิษเจ็บจริงยิ่งป็น	ใครขึ้นหลงคำซ้ำทรวง”

“ฐ.นาครพรรพ”

“อันว่าน้ำใสใจจริง” มี ๖ คำ
ก็เลยเรียกว่า “กลอนหก”



เข้าใจถูกต้องแล้ว เก่งจริง ๆ



ถ้าฉัน ทดสอบความรู้ โดยตอบคำถามต่อไปนี้



ง่ายมาก ตอบถูกอยู่แล้ว

คำถาม

คำประพันธ์ต่อไปนี้เรียกชื่อว่ากลอนอะไร

๑. ฟ้ามีสีฟ้าพาใจฝัน
โลกอันสดสวยด้วยแสงสี
ชีวิตคนเราก็คู่กัน
ชั่วดีมีจนปนกันไป

เรียกว่า กลอน.....

๒. วันเพ็ญเดือนสิบสองน้ำนองฝั่ง
คลื่นคนหลังไหลมาคราเพ็ญโฉม
ลอยกระทงลงน้ำประดับโคม
อย่าใช้ไฟมเพื่อรักษพิทักษ์น้ำ

เรียกว่า กลอน.....

ไม่แน่ใจ ไปดูเฉลยหน้าต่อไปเลยครับ ➡



๑. กลอนเจ็ด

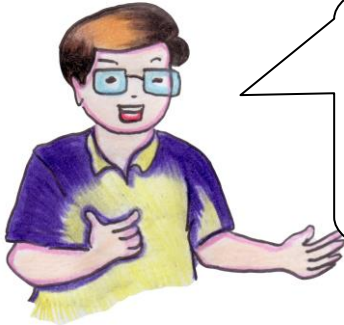
๒. กลอนแปด

เก่งมากๆ ครับ ที่ตอบถูกต้อง เชิญศึกษาต่อเลยครับ ➤

เฉลย

กรอบที่ ๕

กรอบที่ ๖



นักเรียนทราบหรือไม่ว่า จำนวนคำหรือพยางค์ของ
กลอนสุภาพ จะต้องมียรรคละ ๘ คำ เป็นส่วนใหญ่
เพราะอ่านได้จังหวะไพเราะ ลองศึกษาเกี่ยวกับ
พยางค์ต่อไป

มีสิ่งที่น่าสนใจ เป็นความรู้เกี่ยวกับการแต่งกลอนด้วยนั่นคือ พยางค์
พยางค์ คือเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ อาจมีความหมายหรือไม่มีความหมาย
ก็ได้ แต่ในบางครั้งการแต่งร้อยกรองก็คือ ถ้อยความหมายตามหลักภาษาคือ ต้องมี
ความหมาย โดยเฉพาะคำที่มีสระเสียงสั้นกำกับอยู่ เช่น สนธิ ถ้อยเป็น ๑ คำ

การนับจำนวนคำ มีหลักอยู่ว่า พยางค์ของคำกลอนสามารถผ่อนผันได้
เช่น ราชสำนัก จะนับ ๓ พยางค์ หรือ ๔ พยางค์ก็ได้
ฟ้าจรดดิน จะนับ ๓ พยางค์ หรือ ๔ พยางค์ก็ได้

คำถาม

คำต่อไปนี้ก็มีพยางค์

๑. อนุรักษ์

๒. วัฒนธรรม

๓. รัฐธรรมนูญ



ไม่แน่ใจ ไปดูเฉลยหน้าต่อไปเลย ➤



๑. ๓ คำ ๒. ๔ คำ ๓. ๕ คำ
 ดีมาก ที่ตอบถูกต้อง เชิญศึกษาต่อเลยครับ ➤



กรอบที่ ๗

นักเรียนทราบแล้วว่ากลอนสุภาพ ๑ บท มี ๔ วรรค
 วรรคละ ๖ - ๙ คำ แต่นิยม ๘ คำ แต่ละวรรค
 มีชื่อเรียกเฉพาะ ดังนี้



ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

คณะ กลอนสุภาพ ๑ บท มี ๒ บาท หรือ ๒ คำกลอน
 บาทที่ ๑ มี ๒ วรรค เป็น ๑ คำกลอน
 บาทที่ ๒ มี ๒ วรรค เป็น ๑ คำกลอน
 รวมเป็น ๔ วรรค
 วรรคที่ ๑ เรียกว่า วรรคสดับ หรือ สลับ
 วรรคที่ ๒ เรียกว่า วรรครับ
 วรรคที่ ๓ เรียกว่า วรรครอง
 วรรคที่ ๔ เรียกว่า วรรคส่ง

จำนวนคำ แต่ละวรรคบรรจุพยางค์หรือคำวรรคละ ๘ คำ รวม ๑ บท มี ๓๒ คำ
 อาจอนุโลม เป็น ๖, ๗, ๙, หรือ ๑๐ คำ ก็ได้



คำถาม

(๑) จงจับคู่ชื่อวรรณคดีของกลอนสุภาพ แต่ละวรรณคดีให้ถูกต้อง

- | | |
|----------------------|-------------|
|๑. วรรณคดีที่ ๑ | ก. วรรณกรรม |
|๒. วรรณคดีที่ ๒ | ข. วรรณคดี |
|๓. วรรณคดีที่ ๓ | ค. วรรณคดี |
|๔. วรรณคดีที่ ๔ | ง. วรรณคดี |

(๒) เรียกชื่อวรรณคดีกลอนต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- | | |
|------------------------------|-----------------------------|
| ให้คิดถึงเพียงใดใจจะขาด | เรียกว่า วรรณคดี... (๑).... |
| ก็มีอาจไปตามความคิดถึง | เรียกว่า วรรณคดี... (๒).... |
| ห้ามมาหาแต่อย่าห้ามความคะนอง | เรียกว่า วรรณคดี... (๓)... |
| จะดีดั่งโดยถ้อยร้อยรำพัน | เรียกว่า วรรณคดี... (๔).... |

เดือนดับในดวงตา : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

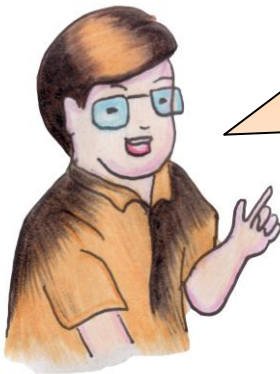


(๑) ..ข..๑ ..ง..๒ ..ก..๓ ..ค..๔

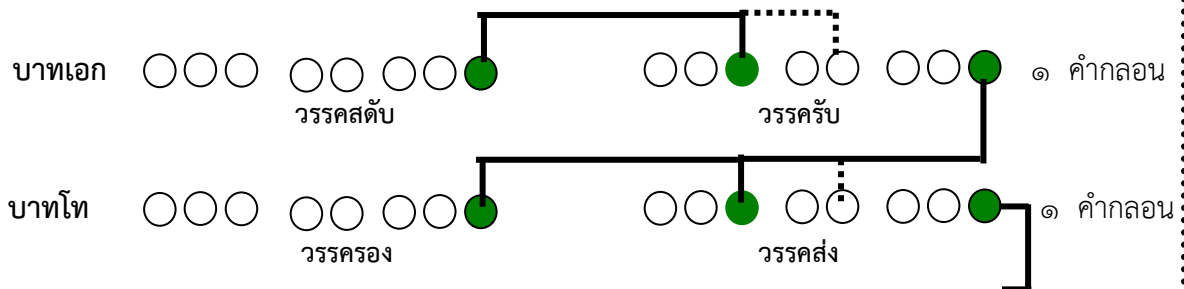
(๒) ๑. วรรคดับ ๒. วรรครับ ๓. วรรครอง ๔. วรรคส่ง
 แสดงว่าความจำ เยี่ยมมาก ลองศึกษาต่อเลยครับ ➤



กรอบที่ ๘



กลอนสุภาพ เป็นคำประพันธ์
 ที่บังคับคณะ สัมผัส และเพิ่ม
 เสียงวรรณยุกต์ทำวรรคเพื่อ
 ความไพเราะ ต่อไปเรามาเรียนรู้
 เรื่องสัมผัสของกลอนสุภาพต่อไป
 เลยนะ



- สัมผัส**
- คำสุดท้ายของวรรคดับ สัมผัสกับคำที่ ๓ ของวรรครับ
 - คำสุดท้ายของวรรครับ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง และคำที่ ๓ ของวรรคส่ง
 - ถ้าแต่งต่อไปหลายๆ บท คำสุดท้ายของวรรคส่งในบทแรก สัมผัสกับ คำสุดท้ายของวรรครับ ในบทต่อไป (สัมผัสระหว่างบท)



ตัวอย่างกลอนสุภาพ

“การเขียนกลอน พระสุวรรค์ ช่วยสรรค์สร้าง เสริมแนวทาง ความคิด จิตแจ่มใส
 หากขยัน หมั่นเพียร เขียนเรื่อยไป จะทำให้ เจนจัด ถนัดกลอน
 พระสุวรรค์ จึงอยู่คู่ พรแสวง หมั่นปรุงแต่ง ร้อยสัมผัส จัดอักษร
 เรียบเรียงเสียง วรรณยุกต์ ทุกชั้นตอน นำกลอน จะดีได้ ไม่ยากเลย”

เห็นตัวอย่าง กลอนสุภาพ แล้ว
 นักเรียนสังเกต ได้ใหม่ว่า
 คำว่า สร้าง – ทาง
 ใส – ไป – ให้
 แสง – แต่ง
 กลอน – ชร – ตอน
 เป็นสัมผัสที่บังคับตาม
 ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ



คำถาม

จากตัวอย่างกลอนสุภาพ ที่ยกมานี้
 เป็นกลอนสุภาพ จำนวนบท

ดูเฉลยหน้าต่อไปเลย ➡



คำตอบคือ ๒ บท
นักเรียนทำได้ถูกต้องใช้ไหม ยอดเยี่ยมมาก
เรามาเรียนต่อกันดีกว่า ➤



กรอบที่ ๕



จากตัวอย่างกลอนสุภาพที่ยกมานี้

วรรคที่ ๑ วรรค สดับ ได้แก่

“การเขียนกลอน พรสวรรค์ ช่วยสรรค์สร้าง”

มีจำนวนคำ ๙ คำ

วรรคที่ ๒ วรรค รับ ได้แก่

“เสริมแนวทาง ความคิด จิตแจ่มใส” มีจำนวนคำ ๘ คำ

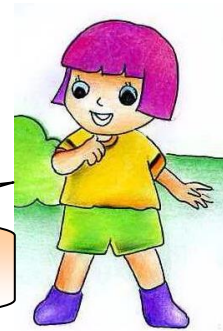
วรรคที่ ๓ วรรค รอง ได้แก่

“หากขยัน หมั่นเพียร เขียนเรื่อยไป” มีจำนวนคำ ๘ คำ

วรรคที่ ๔ วรรค ส่ง ได้แก่

“จะทำให้ เจนจัด ถนัดกลอน” มีจำนวนคำ ๘ คำ

พอจะเข้าใจเรื่องลักษณะ บังคับของกลอนสุภาพแล้วค่ะ



คำถาม

กลอนสุภาพ ๑ บท มีจำนวน คำ
ทั้งหมด.....คำ

ดูเฉลยหน้าต่อไปเลย ➡



คำตอบคือ ๓๒ คำ (อาจมากกว่า หรือ น้อยกว่าก็ได้)
นักเรียนทำได้ถูกต้องไหม ยอดเยี่ยมมาก
เรามาเรียนต่อกันดีกว่า ➤



กรอบที่ ๑๐

ในการแต่งกลอนหลายๆ บทติดต่อกัน จำเป็นต้องมี**สัมผัสระหว่างบท** ไม่เช่นนั้นบทกลอนก็จะมีลักษณะเป็นบทร้อยกรอง เพราะบทร้อยกรองคือ ตัวหนังสือที่ถูกเรียงร้อยเข้าด้วยกันอย่างมีระเบียบ ใช้ถ้อยคำที่กวีกรองแล้ว

ลักษณะของสัมผัสระหว่างบท บังคับให้คำสุดท้ายของบทแรก สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครับในบทต่อไป



แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะกัมน้ำลาไปมิได้กลัว

คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างไม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
เมื่อยามัวหมองนักจงหักใจ

จาก เรื่องขุนช้างขุนแผน

คำถาม

จากตัวอย่างกลอนสุภาพ ที่ยกมานี้
คำที่เป็นสัมผัสระหว่างบท คือคำว่า
.....กับ

ดูเฉลยหน้าต่อไปเลย ➡



คำตอบคือ ตัว - หัว
เกือบจะพบความสำเร็จแล้ว
เรามาศึกษาบททวนอีกนิดนะครับ ➤



กรอบที่ ๑๑

การที่เรามีความรู้เกี่ยวกับฉันทลักษณ์
ของกลอนสุภาพ จะทำให้เรา แบ่งวรรคตอน
ในอ่านออกเสียงกลอนสุภาพได้ถูกต้อง ดังนี้



ถ้าเป็นกลอนหก เวลาอ่านจะแบ่งจังหวะการอ่านเป็น	๒ / ๒ / ๒
ถ้าเป็นกลอนเจ็ด เวลาอ่านจะแบ่งจังหวะการอ่านเป็น	๒ / ๒ / ๓
ถ้าเป็นกลอนแปด เวลาอ่านจะแบ่งจังหวะการอ่านเป็น	๓ / ๒ / ๓
ถ้าเป็นกลอนเก้า เวลาอ่านจะแบ่งจังหวะการอ่านเป็น	๓ / ๓ / ๓

ตัวอย่าง การอ่านกลอนหก

บงบัว / บังใบ / ใจตรี
บรรดา / พันธุ์บัว / หัวไป
รากตม / น้ำตาล / หวานฉ่ำ
ใบห่อ / ข้าวปลา / สาธารณ

ให้ริ / เริ่มคิด / คำไข
ล้วนให้ / ประโยชน์ / ตระการ
สายบัว / ใช้ทำ / อาหาร
ดอกใช้ / นมัสการ / บูชา



ตัวอย่าง
การอ่านกลอนเจ็ด

ฟ้ามี / สีฟ้า / พาใจฝัน โลกอัน / สดสวย / ด้วยแสงสี
ชีวิต / คนเรา / ก็เท่านั้น ชั่วดี / มีจน / ปนกันไป

ตัวอย่าง
การอ่านกลอนแปด

แล้วสอนว่า / อย่าไว้ / ใจมนุษย์
มันแสนสุด / ลึกล้ำ / เหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์ / พันเกี่ยว / ที่เลี้ยวลด
ก็ไม่คด / เหมือนหนึ่งใน / น้ำใจคน
มนุษย์นี้ / ที่รัก / อยู่สองสถาน
บิดา / มารดาร์ก / มักเป็นผล
ที่พึงหนึ่ง / พึ่งได้ / แต่กายตน
เกิดเป็นคน / คิดเห็น / จึงเจรจา



คำถาม

ให้ทำเครื่องหมาย / แสดงการแบ่งวรรคตอน การอ่านกลอนต่อไปนี้

ลมยังพัดรวงข้าวหนวยังหน่วง
 ฝืนยงล่องหน้าไปไม่รู้หน
 แว่วปี่ซังเติกน้อยลอยลมนวน
 เวียโคนตันหว่าใหญ่ยะเยือกเย็น
 ไกลออกไปคือโค้งหลังของชานนา
 ใกล้เข้ามาคือดวงตาอันขึ้นเข็ญ
 มองออกไปสุดทุ่งที่แปลกเป็น
 ทุ่งสุดท้ายที่เห็นจะเปลี่ยนไป
 ลมพัดรวงข้าว / ไพรวรินทร์ ขาวงาม





ให้ทำเครื่องหมาย / แสดงการแบ่งวรรคตอน การอ่านกลอนต่อไปนี้

ลมยังพัด / รวงข้าว / หนาวยังหนาว

ฝนยังล่อง / หน้าไป / ไม่รู้หน

แว่วปี่ซัง / เด็กน้อย / ลอยลมวน

เว้าโคนต้น / หว่าใหญ่ / ยะเยือกเย็น

ไกลออกไป / คือโค้งหลัง / ของชานนา

ใกล้เข้ามา / คือดวงตา / อันชื่นเชิญ

มองออกไป / สุดทุ่ง / ที่แปลกเป็น

ทุ่งสุดท้าย / ที่เห็น / จะเปลี่ยนไป

ลมพัดรวงข้าว / ไพรวรินทร์ ขาวงาม



กรอบที่ ๑๒



น่ารักที่สุดเลยที่มีความพยายาม ลองตอบคำถาม
ทบทวน เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

คำถาม

สังเกตบทกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

“แม่ไม่มีแสงสว่างกระจ่างหล้า
แสงที่ส่องมองให้ซึ่งจึงจำเป็น
แม่ไม่มีพระคุณครูชูแสงส่อง
โลกสิ้นแสงก็สุดสอยร้อยมาลัย
เปื่องบัดนี้มีดอกไม้มาไหวแล้ว
ท่ามกลางความหมายมั่นกตัญญู

ต่อให้มีพันดวงตาอย่าหวังเห็น
โลกร้อนเย็นก็ที่แสงจงแจ้งใจ
ศิษย์ทั้งผองหรือจะรู้ตามครูได้
ยากจะเหลือดอกไม้มาไหวครู
ในแวดเววตาเป็นสุขศิษย์ทุกผู้
โปรดรับรู้รับดอกไม้โปรดให้พร”

๑. กลอนที่ยกมานี้มีจำนวนบท
๒. กลอนที่ยกมานี้ มีจำนวน.....คำกลอน
๓. สัมผัสระหว่างบท คือคำว่า
๔. สัมผัสนอก ในกลอนบทที่ ๑ คือคำว่า.....

ความพยายามอยู่ที่ไหน
ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
พยายามอีกนิดนะคะ..





๑. กลอนที่ยกมามีจำนวน๓.....บท
๒. กลอนที่ยกมา มีจำนวน.....๖.....คำกลอน
๓. สัมผัสระหว่างบท คือคำว่าใจ-ได้,..ครู-ผู้.....
๔. สัมผัสนอก ในกลอนบทที่ ๑ คือคำว่า
....หล้า - ตา, เห็น - เป็น - เย็น.....

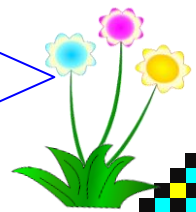
ขอปรบมือให้กับผู้ชนะที่พยายาม
เรียนจนจบ นักเรียนคงเข้าใจ
ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
ดีขึ้นนะครับ



ยังเยาว์อยู่หนูจำจงอย่าดี้อ
เรียนหนังสือเข้าเถิดจักเกิดผล
ชาติยังต้องการหนูอยู่ทุกคน
ควรรักงานใจชาติคือชาติเอย



ให้นักเรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียนเลยนะครับ





แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม
บทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง การเขียนกลอนอย่างง่าย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๓๑๐๒

ชุดที่ ๑ เรื่อง เรียนรู้ ฉันทลักษณ์

ชื่อ ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่กำหนดให้

แบบทดสอบก่อนเรียน

	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				

	ก	ข	ค	ง
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

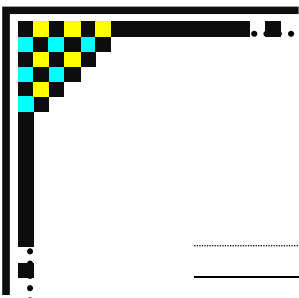
คะแนน =

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กรอบที่ ๑

กรอบที่ ๒





กรอบที่ ๓

กรอบที่ ๔

กรอบที่ ๕

กรอบที่ ๖

กรอบที่ ๗



กรอบที่ ๘

กรอบที่ ๙

กรอบที่ ๑๐

กรอบที่ ๑๑

กรอบที่ ๑๒





คำชี้แจง

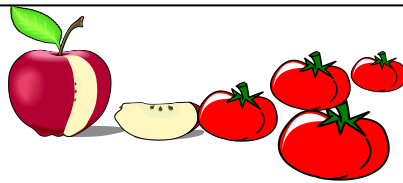
ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่กำหนดให้

แบบทดสอบหลังเรียน

	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				

	ก	ข	ค	ง
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนน =



แบบทดสอบหลังเรียน
ชุดที่ ๑
เรื่อง เรียนรู้ จินตลักษณ์



คำชี้แจง ข้อทดสอบนี้มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก นักเรียนจงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใด **ไม่ได้** บังคับเอาไว้ในบทกลอน

- ก. สัมผัสใน
- ข. จำนวนวรรค
- ค. สัมผัสนอก
- ง. จำนวนคำ

๒. “ลำนํากลอนอ่อนหวานปานฉะนี้
มีหรือที่ใครใคร่ไม่ไหลหลง
เชิญเรียงร้อยถ้อยภาษาอย่างววยง
แล้วประจรรายบรรเลงเป็นเพลงกลอน”

จากกลอนข้างบนนี้ คำกล่าวในข้อใดกล่าว **ไม่** ถูกต้อง

- ก. กลอนจำนวน ๔ วรรค
- ข. กลอนจำนวน ๑ บท
- ค. กลอนจำนวน ๒ บาท
- ง. กลอนจำนวน ๔ คำกลอน



อ่านบทกลอนต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

“แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็มักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา”

จากเรื่อง พระอภัยมณี

๓. กลอนข้างบนนี้มีกี่คำกลอน

- ก. ๑ คำกลอน
- ข. ๒ คำกลอน
- ค. ๓ คำกลอน
- ง. ๔ คำกลอน

๔. กลอนข้างบนนี้มีกี่บาท

- ก. ๒ บาท
- ข. ๔ บาท
- ค. ๖ บาท
- ง. ๘ บาท

๕. กลอนวรรคใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับฉันทลักษณ์ของกลอนแปด

- ก. อัญเชิญเทพวิมานทองล่องลอยฟ้า
- ข. คล้องบุปผาหอมหวานจากสวนขวัญ
- ค. โปรยปรายสายพรอ่อนหวานครัน
- ง. สบสุขสันต์สวัสดิ์ปีใหม่เอย





(๑)

๖. “หากวิญญูณท่านภูธราบคงปลาบปลื้ม

(๒)

ไทยไม่ลืมอักษรภาษาศิลป์

(๓)

เล่นละครร้องกลอนเป็นอาจิณ

(๔)

เป็นทรัพย์สินทางปัญญาน่าภูมิใจ

บทกลอนนี้วรรคใดเป็นวรรครับ และวรรครอง

ก. (๓), (๔)

ข. (๒), (๓)

ค. (๑), (๒)

ง. (๑), (๔)

๗. คำกล่าวในข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด

ก. กลอน ๑ บท มี ๒ บาท

ข. กลอน ๑ บท มี ๔ คำกลอน

ค. กลอน ๑ บท มี ๔ บาท

ง. กลอน ๑ บท มี ๒ วรรค

๘. กลอนสุภาพจำนวน ๑ บท จะมีจำนวนคำทั้งหมดกี่คำ

ก. ๓๐ คำ

ข. ๓๑ คำ

ค. ๓๒ คำ

ง. ๓๓ คำ





๙. ข้อใดขาดสัมผัสบังคับ

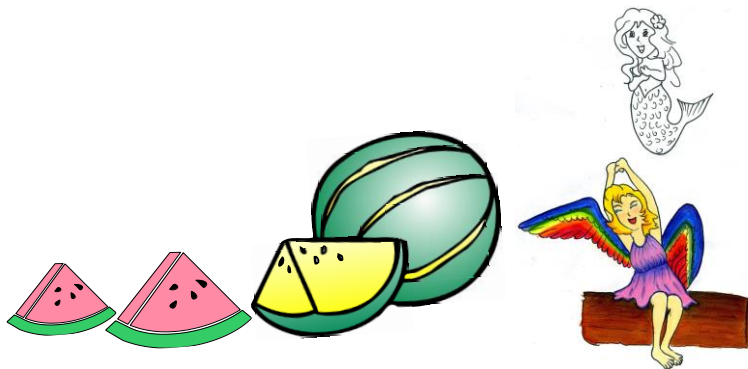
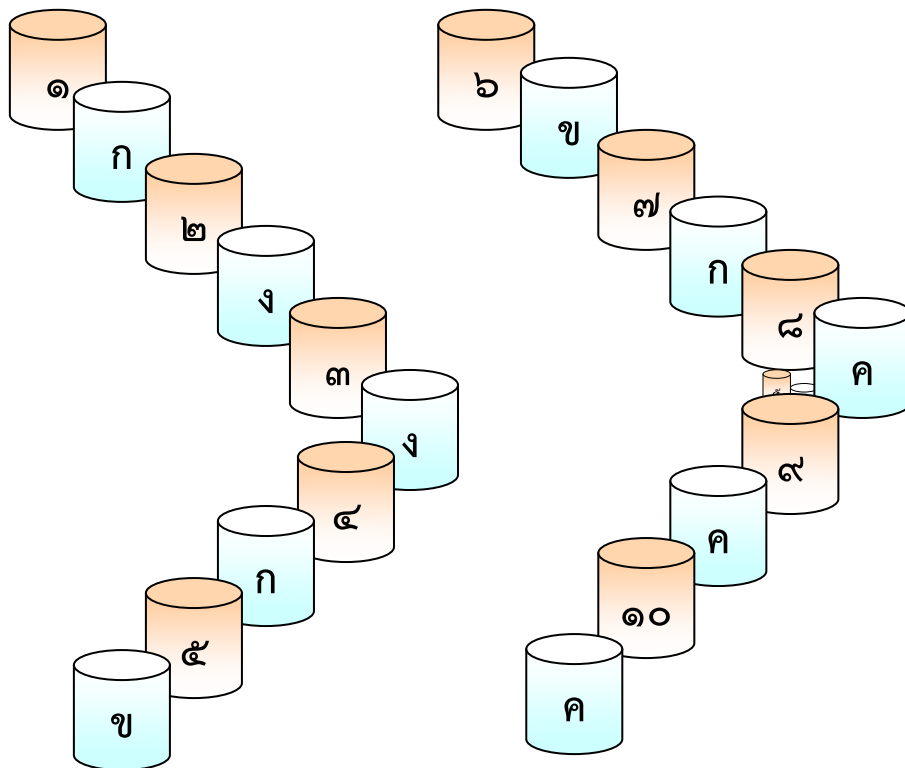
- ก. หวานคารมคมคำฉ่ำชื่นจิต มวลมิ่งมิตรมอบมาพาใจฝัน
- ข. หวานความรักความหลังฝังใจกัน ยิ่งนานวันยิ่งปลื้มลิ้มไม่ลง
- ค. คงจะมีสักวันที่ฉันสุข อิ่มด้วยลาภอาบด้วยยศพาสดใส
- ง. ขอคุณพระคุ้มครองพันพองภัย คิดสิ่งใดสมหวังทุกครั้งครา

๑๐. กลอนวรรคใดมีจำนวนคำต่างไปจากวรรคอื่น

- ก. น้ำคำน้ำใจน้ำมือ
- ข. เป็นสื่อปานสิ่งสร้างสรรค์
- ค. สร้างรักเสริมศรัทธาค่าอนันต์
- ง. คงมั่นรักเราคงเข้าใจ



เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดที่ ๑
เรื่อง เรียนรู้ จินตลักษณ์





คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๔๘.

บทอาขยานภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ – ช่วงชั้นที่ ๔ หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของสำนักงาน
คณะกรรมการ สกสค.

จุไรรัตน์ วรรณยิ่ง. ๒๕๔๔. หนังสือเสริมความรู้กลุ่มภาษาไทย ชุดภาษาวรรณศิลป์
เรื่อง บทเรียนเขียนกลอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ถวัลย์ มาศจรัส และจิราภรณ์ จงเกษกรณ์. ๒๕๔๘. นวัตกรรมการศึกษา ชุด
บทเรียนแบบโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
นภดล สังข์ทอง. ๒๕๔๕. ร้อยกรอง..เขียนไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

นฤกร รุจิเรช และคณะ. ๒๕๕๐. ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เสริมสร้าง
คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ภาษาไทย ป.๖ กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

บุญยง เกศเทศ. ๒๕๓๙. เขียนไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

เริงชัย ทองหล่อ. ๒๕๓๗. หลักการประพันธ์. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

วิเชียร เกษประทุม. ๒๕๔๑. ลักษณะคำประพันธ์ไทย(ฉันทลักษณ์). กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

อัจฉรา ชีวพันธ์. ๒๕๓๘. เสริมทักษะกระบวนการภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อาจิณ จันทรมพร. ๒๕๔๓. วรรณทองในวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.



ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ - สกุล	นางรัตนา คำเพชรดี
วัน เดือน ปี เกิด	10 มิถุนายน 2503
ภูมิลำเนา	103 หมู่ 3 ตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2520 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) จากโรงเรียนธาตุพนม อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม พ.ศ.2525 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอมะนัง จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษา ศีลศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาชีพปัจจุบัน	รับราชการ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ปัจจุบันทำการสอน	วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ความสามารถพิเศษ	- ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word, Power Point, Excel, SPSS - การแต่งคำประพันธ์ - พิธีกร